

Elinvoimalautakunta
Kankaanpääntie 1 a,
29810 Siikainen
kirjaamo@siikainen.fi

Viite

Lausuntopyyntö 12.5.2025

Aihe

Siikainen Heikinneva, tuulivoimaosayleiskaava, luonnos

Siikaisten kunta on pyytänyt Satakunnan Museolta lausuntoa Heikinnevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnoksesta. Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen kaava-alueelle sekä säilyttää alue muilta osin metsätalouskäytössä. Kaava-alueen maat ovat yksityisen maanomistajien omistuksessa. Tuulivoimapuisto käsittäisi 3-5 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus tulisi olemaan enintään 261 m (napakorkeus 175 m) ja nimellisteho korkeintaan 7,2 megawattia.

Kaava-alue sijaitsee Satakunnassa Siikaisten kunnan kaakkoisosassa Heikinnevalla, noin 10 km etäisyydellä kunnan keskustasta. Siikaisten keskustan lisäksi lähimmät muut asutuskeskukset ovat Merikarvian, Pomarkun ja Kankaanpään keskustat noin 10–20 km etäisyydellä tuulivoima-alueesta. Osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 1 140 hehtaaria.

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) kaava-alueelle ei ole osoitettu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita maisema- tai rakennetun kulttuuriympäristön alueita. Sen sijaan kaava-alueen vaikutusalueelle sijoittuu muun muassa valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (VAMA), jotka sijaitsevat Heikinnevan osayleiskaava-alueesta 20-30 kilometrin etäisyydellä.

Lähimmät valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön alueet (RKY) ovat Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuurin alueet Vuorijärvellä (3,2 km) ja Otamolla (8,3 km). Lisäksi talonpoikaisarkkitehtuuria edustavat Iso Leppijärven rannalla sijaitsevat Isotalo, Starck ja Siikilä sijaitsevat noin 15 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta pohjoiseen. Kaavoitettavasta alueesta noin 10,5 km etelään sijaitsee Pomarkun kirkonkylän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) ja 14 km:n kaava-alueesta luoteeseen sijaitsee Lankosken kylä (RKY). Tämän lisäksi kaava-alueen vaikutusalueella sijaitsee useita muita RKY-alueita.

Satakunnan rakennusperintö 2005 selvityksen mukaan 30 km säteellä kaava-alueelta sijaitsevat, maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön aluekokonaisuudet ovat Leväsjoen kylä ja kulttuurimaisema, Vuorijärven kylä, Hirvijärven kulttuurimaisema, Otamon kylä sekä Pomarkun puolella Kivijärven kylän kulttuurimaisema. Päivitys- ja täydennysinventoinnin mukaan Siikaissä merkittäviä aluekokonaisuuksia ovat Siikaisten kirkonkylä, Otamon kylä, Leväsjoen kylä, Vuorijärven kylä ja Ylinentalo. Lisäksi vireillä olevassa Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2050 on osoitettu useita maakunnallisesti merkittäviä maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön alueita, jotka sijaitsevat noin 30km etäisyydellä kaava-alueesta.

Kaava-alueella on voimassa Siikaisten rantayleiskaava, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 31.01.2002, sekä Siikaisten keskustaaajaman osayleiskaava v. 2015. Kaavoissa ei ole osoitettu suojeltavia kohteita alueella. Kaava-alueella ei ole voimassa asemakaavoja.

Osayleiskaava-alueelle on laadittu maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys, jonka on toteuttanut A-Insinöörit (2025).

Satakunnan Museon kannanotto

Arkeologinen kulttuuriperintö

Osayleiskaava-alueella toteutettiin syksyllä 2024 arkeologinen inventointi (Heilu Oy/Kalle Luoto 2024). Inventoinnissa alueelta paikallistettiin kaksi ennen tuntematonta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, Kotasalonkeitaan historiallinen rajamerkki (ks. tiedot <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000060056>) ja Hautanevan tervahauta (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000057062>) sekä yksi muu kohde, Kallioniemi -niminen talonpaikka. Kohteet on esitelty kaavaselistuksessa sekä kartalla että sanallisesti. Kaavakartalle muinaisjäännökset on merkitty kohdemerkinä **sm**. Niitä koskeva määräys on oikeanlainen.

Kallioniemen talonpaikka on merkitty kaavakartalle muuna arkeologisena kulttuuriperintökohteena. Kallioniemen talo on karttalähteiden perusteella ollut asuttuna 1950-luvulle saakka, mutta autioitunut 1970-luvulle tultaessa. Kohdetta ei sen nuoren iän vuoksi ole arvotettu arkeologiseksi kulttuuriperintökohteeksi, eikä sitä ole tarpeen merkitä kaavaan.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Heikinnevan tuulivoimalapuisto sijaitsee Pohjois-Satakunnassa maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jossa ei ole tunnistettuja paikallisia, maakunnallisia tai valtakunnallisia maiseman tai rakennetun kulttuuriympäristön arvoalueita. Osayleiskaava-alueesta on laadittu maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys (A-insinöörit), jota Satakunnan Museo pitää hyvin ja kattavasti laadittuna. Selvityksessä on todettu, että kaava-alueen lähivaikutusalue 3 km asti on myös hyvin säilynyt maaseutuna, jolla on muutamien pihapiirien muodostamia kyliä, tienvarsiasutusta ja haja-asutusta. Selvityksen mukaan dominanssivyöhykkeellä (0–3 km voimaloista) tuulivoimaloiden rakentaminen muuttaisi maiseman ja lähiympäristön nykytilaa, mikäli voimalat ovat nähtävissä. Lähivaikutusalueella puuston ja rakennuksien on todettu vaikuttavan voimaloiden näkyvyyteen.

Suurimmat vaikutukset todetaan kohdistuvan Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuriin jossa RKY-alueen arvojen todetaan heikentyvät vähän, kun tuulivoimalat ovat nähtävissä paikoitellen eheänä ja muuttumattomana säilyneelle RKY-alueelle ja lähialueilta. Lisäksi lähialueen tienvarsiasutukseen tuulivoimaloiden vaikutus on todettu kohtalaisen kielteiseksi (kohteen arvot eivät kuitenkaan heikenny). Molempien alueiden osalta selvityksessä on todettu, että muutoksella ei ole juurikaan vaikutuksia alueen tai paikan käyttöön tai kokemukseen siitä.

Satakunnan Museon näkemyksen mukaan kaava-alueen sisäpuolelle on jätettävä suojapuustoa, joka maisemoi lähietäisyydeltä nähtyjä tuulivoimaloiden runkoja ja voimala-alueen vaikutusta. Kaukonäkymien osalta vaikutus on vähäinen, eikä Satakunnan Museolla ole tähän huomautettavaa oman toimialansa puitteissa.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Siikaisten kunta/ Anne Järventausta
Varsinais-Suomen ELY-keskus/ kirjaamo, Katariina Alaspää
Satakuntaliitto/ kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/ kirjaamo
A-insinöörit/ Johanna Närhi

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä